

הסיכויים למסעינצחון שיחזיר את בן-גוריון לשלמות פותחים והולכים. אנשים שביקרו לאחריה את בן ג'י. בשהיבוקר ובבית החולים התרשמו מעיפותו הנפשית. ישיבתו במשק לא גרמה לחיזוש ציודו הרעיוני, החלישה את מגעו עם המציאות הנפשית של העם. יתכן כי אחר הסיבות היא שבניגוד להשערתו קיבלה דעתהקהל את משה שרת כראש ממלה קבוע.

פניתו של בן ג'י לנוער בכינוס שיערך ביום החמישי השבוע, היא תוצאה מן הפחד שהוא יישאר מחוץ לכל מסגרת, ונסיון לבדוק מחדש את מידת השליטה שלו על דעתהקהל.

נסיין אחר של בן ג'י. למצוא לעצמו מסגרת עלול להתגשם אם יקבל בן ג'י את הצעתו של אליעזר ליבנה להצטרף למועדונו ביתהילל. יתכן שבגוריון ישתמש בבימה זו כדי לבטא את דעותיו האישיות בענין שיטתהבחירות בארץ.

מלבד הכל צפה להתפרצות בגוריון בכמה מאמרים בעתוני-הזמן על הפילוסופיה של בטחון ישראל. מערכת דבר קיבלה שני מאמרים שלו על נושא זה, נמנעה מלפרסמם אחרי שאישיות מדינית מרכזית, אליה העבירה אותם לאישור, פסלה אותם.

אם אתה אחד הנהנים מן השילומים, היה מוכן להתפתחות שילית. הקאנצלר המערב-גרמני קונראד אדנאור מתכוון לנסות את משרד-החזק, אחרי שיאשר הסכם הגנת-אירופה, להעביר את-המשרד החשוב לידי הבנקאי הרמן יוסף אבס, שהתפרסם בשנת המשא-והמתן כמתנגד מושבע לשילומים. כשרחוק יוכל אבס לטעון בנקל כי ההסכם הניק למעמד גרמניה במרחב.

לחברי משקים המקווים להשקאה ממי הירדן כדאי לעקוב אחרי תנועתיו של אריק ג'ונסון, שגרירנו האישי של אייזיק הוואר העומד לבקר בישראל. לדברי נציגי ישראל בווינגטון לא יסכים ג'ונסון לדון כלל בתוכנית הישראלית החדשה לניצול מי הירדן, אלא לשמוע הערות טכניות-גרידא לתכנית האמריקאית של קלאפ ולתכנית הערבית שהוכנה על-ידי גרמניס.

יתכן מאד כי האמריקאים יוותרו על נסיונם להשיג שלום במרחב, יעבירו תפקיד זה לתורכים. ראש ממשלת תורכיה, אדנאן מנדרט, עומד לשוחח בווינגטון עם נציגי ישראלי רשמי. באותה שעה מנסים האמריקאים לשכנע את פאקיסטאן לפעול אף היא בכיוון זה במדינות ערב. מתוך חשבון כי רק חיטול סיכסוך ישראלי-ערבי יאפשר את השלמת תכנית ההגנה המערבית במרחב, שבראשה תעמוד פאקיסטאן.

אם אתה מחזיק בזהב, צפה לירידת ערכו. הסיבה לא תהיה עלית ערכו של המטבע הישראלי, אלא תוצאת פעולת ברית-המועצות הזורקת לשוק העולמי כמות גדולות של זהב ממחצבי מכרותיה באי הסובייטי קאלימה

לא מן הנמנע כי יש אמת בשמועה הרווחת בימים האחרונים כי אחד ממנהיגי המורדים בשלמון במאלאיה אינו אלא יהודי ששירת שנים רבות בהגנה, עזב את הארץ ב-1942 ומשמש עתה מוריץ צבאי למורדים. לפי שמועה זו נתבקשה ממשלת ישראל להמציא שלטונות מאלאיה פרטים על אדם זה.

אם חשב קופמת לך, יש לך סיכויים לבקר בה. חשב מרוצה מן היהודים המשרתים אותה, התופסים משרות גבוהות בממשלתה (כמו עורך-הדיון הירושלמי נתן מאריין שהפך שופט ראשי בתבש), הטילה על כמה פירמות לחפש לה עובדים בשטחים רבים, ביניהם בשטח הכלכלי, מתוך דעה כי ישראלים לא יהיו כפופים לאינטרסים זרים

אם רצונך במכונית קטנה זולה, יתכן שתוכל לרכוש בקרוב מכונית פיאט-מתוצרת ישראל. ברומא מתנהל משא-ומתן בין מנהלי החברה האיטלקית ובין נציגי משפחת קארואטו, נציגי ישראל, להקמת מפעל הרכבה בארץ. החברה מעונינת לקבל תמורת החלקים זולארים החסרים לה בא-עליה, אם כי במחיר נמוך ולפי השער הרשמי של הדולאר והלירטה.

אם קווית כי קציני פ. ס. גבוהים יומיעו במשפט קאסטנר, תתאכזב. היועץ המשפטי, חיים כהן, אמנם רצה להזמין קצין אחד, הגר עתה בשווייץ, אולם משה שרת התנגד לכך בתוקף, מחשש שהדבר יתפרש כקשר עם הנאצים. דברי משרד המשפטים בענין זה לא נועדו אלא להפחיד את הסניגוריה.

יתכן מאד כי התקפתו הכאה של היועץ המשפטי תהיה בכיוון חדש — הגשת תיקים נגד קיבוצי השומר-הצעיר על עבירות על חוקי המטבע. האשמות מכוונות נגד כמה מנהיגים, שעשו זאת לא לטובת הנתאם האישית, אלא למען מפעלי הקיבוץ.

אם אתה צעיר חיפאי בת-י-מפלגתי, צפה לך שאבא חושי יפנה אליך. חושי מתכוון ללכת בדרכי בגוריון (שאתו הסתכסך מזמן), לפנות לנוער זה — הפעם לצורך הקמת חברת-נוער עירונית על-מפלגתית.

אם אתה רוצה להיות דיפלומט, יתכן כי תוכל להשתלם במחלקה לדיפלומטים שמשרד-החזק מבקש להקימה בפולטה לכלכלה ולמדעי החברה שליוי האוניברסיטה העברית.

לעומת זאת ליימת אפשרות קלושה בלבד להקמת פקולטה לעתונאות, אם כי גרשון אגרון עורך הגירוזלם פוסט, העומד לפרוש מתפקידו, רצה להקים כזאת, בתמיכת השר זלמן ארן. נגד הסכסוכים: אגודת העתונאים סבורה שאין לעתונאות העברית כוח קליטה מספיק לכוחות חדשים.

תקווה רבה יותר יש לך אם רצונך להיות פקיד גבוה. כמה מורים ותיקים מעיינים עתה בהצעה להקים בית-ספר מיוחד שיכשיר בוגרי בתי-ספר תיכוניים למשרות הגבוהות ביותר. אורך הלימוד המשוער: שנתיים.

העם רשות הסדר המורה

בין מדבר ערב השומם, הים התיכון והרמות הצחיחות של תורכיה ואיראן, משתרעת רצועת אדמה עשירה יחסית. בגלל צורתה על פני המפה קרא לה איש-המדע "הסהר הפורה". מתוך רמז לסמלם הלאומי של רוב יושביה הערביים.

חמשה נהרות בעלי שמות היסטוריים חורצים ומפריחים רצועה מוריקה זו: הפרת, החידקל, האורונטס, הליטאני והירדן. הם מצטרפים יחד לאורך של כמעט 5000 קילומטרים — השוה למרחק בין תל-אביב ללונדון.

לו היו כל הנהרות האלה מנוצלים, ללא התחשבות בגבולות מדיניים וביצרים לאומיים, על-ידי סמכות מרכזית לפי תכנית כוללת לטובת כל יושבי המרחב, אפשר היה



יגאל אלון בחדר-אוכל ג'ינוסר צלחות תישברנה

להפוך את הסהר הפורה להעתקה חדישה של ג'יהודין.

אולם במצב הפוליטי של 1954 אין זו אלא אוטופיה. המרץ, שיכול היה לחולל מהפכה להחזרת עטרת ימי הקדם למרחב מנוצל לצרכי התנצחות הרדית.

דלק למנועי השנאה. השבוע ישבו בחצי תיטר בירות פקידים אמריקאיים, ערבים וישראלים רכונים על גבי המפה (ראה תצפית). מנסים להעמיד פנים כאילו אפשר למצוא פתרון צודק לחלוקת מימיו של הקטן בתמשת הנהרות לבדו — הירדן, שכל אורכו אינו מגיע אלא לחלק ה-16 של אפיקי ה"מרחב העיקריים.

כל אחד מהם הסתמך על תכניות אנשי-מדע, ביקש להוכיח כי פתרונו שלו הוא הנכון, מתאים לצדק המופשט. אולם על אף כל הטענות הדיפלומטיות השנונות, היה ברור כי אין צדק ללא תיכנון מרחבי: כש"עומדים צורכיו של הפלח הסורי מול צורכי משקיף-הנגב העבריימי, תיתכן רק הכרעה של כוח, של פשרה או של צד שלישי — בעל השכונות פוליטיים משלו.

מי הנהרות — המפתח לאושר משותף — הפכו חובל-דלק למנועי השנאה ההרדית.

מפלגות

הקנקן והיין

משך חודשיים פשטה השמועה מפה לאוזן: יגאל אלון עומד לצאת לקרב, להוציא לאור דו-שבועון עצמאי. יהיה זה לא רק הצעד הראשון לפילוג מפ"ם, אלא גם אבן-היסוד

ביניהן הטענה הנכונה, מבחינה פורמלית, כי סוריה אינה כלל מדינה השותפת לירדן, מאחר שהגבול הבינלאומי (בניגוד לגבול שביתת-הנשק) שלה מרוחק כמה מאות מטרים מן הגדה.

להקמת תנועה פוליטית שתקרא לדגלה את המינוי הנוצרי, הנכסף למנהיגות.

השבוע התגשמה השמועה: בקיוסקים ה"פיע למרחב, דו-שבועון צנוע, ללא יומרות עתונאיות, בעל 16 עמודי דפוס ללא תמונות. אולם תוכנו של הבטאון היה שונה מזה שרוב אהודיו הבלתי-מאורגנים של אלון חיכו לו. הגוף שהתבטא בו לא היה גוף חדש מעיקרו, אלא גוף קשיש למדי: ה"סיעה לאחדות-העבודה בקרב מפ"ם.

האיש מ"פ. יגאל אלון, שערך את העתון בעצמו, הצניע את עצמו במחכות, הופיע רק במקום השביעי ברשימת משתתפי הגיליון, את זכות הקדימה נתן לקשישי ה"הסיעה, שקיבלו על עצמם בדרך זו את ה"אחריות למיבצע כולו.

בראש המשתתפים עמד המורה הנוק, כ"פוח'ה-הקוקן, יריבו הוותיק של דוד בן-גוריון; יצחק טבנקין, אולם טבנקין העיף חרודי, הממושקף ועטור-השיבה לא נתגלה, הפעם, כרחוק מן הרועה השדה-בוקרי. ב"מאמר חריף, שעל המשמר סירב קודם לכן ל"רסוף, קבע הנתיחות לאומניות שמלבד פלגים קיצוניים חסרי-חשיבות עוד לא העזו איש לבטאן בגלוי.

קבע טבנקין: ארץ-ישראל כולה (כנראה עד לירדן, ואולי אף מעבר לירדן) חייבת להיות עברית. היא תרכי את כל היהודים בעולם. לערבים לא יהיו בה שום זכויות לאומיות. לא תיתכן שום מפלגה עברית ערבית. ארץ-ישראל העברית השלמה תהיה, באחד הימים, חלק מברית עמים קומוניסטיים בעולם.

טבנקין לא פירט כיצד הוא מקוה להשיג את המטרה הזאת. מאחר שבכל הגליון כ"לו אין אף רמז קל אחד לשיתוף בין ישראל וחוג, תנועה או מעמד כל שהוא בארצות-ערב, מסתבר כי התשובה היא אחת: מלחמה.

הצעיר והקשישים

הופעת למרחב (ראה לעיל) נתקבל בחוגי מפ"ם כמשמעותי: צעד ראשון לפילוג המפלגה. אולם אנשי השומר-הצעיר לא נבהלו. הם ידעו כי ארוכה הדרך מן ההחלטה עד לבני-צוע — דרך הרצועה וזיתורים והתפשרות לרוב. בניגוד ליגאל אלון הצעיר (35), אין קשישי הסיעה יכולים לשים לקראת מלוג שיעמיד בסכנה נוספת את התנועה הקיבוץ-צית, ישבור צלחות רבות במשקי הקיבוץ המאוחד.

למחרת הופעת העתון כבר התחיל המשא-ומתן לחיסולו. בעוד מוסדות המפלגה הרש"מיים התכנסו לגנות רשמית את המעשה, ומנהיגי המפלגה סתרו את הטענה שאין ל"מיעוט אפשרות לבטא את דעותיו בעתון המפלגה על-המשמר * ישבו המנהיגים המנו"סים בחורי חדרים, ביררו את האפשרות להשיג פשרה אחת נוספת.

התשווקה לתפקיד. סלע המחלוקת העיקרית קבור בנושא העובר כחוש השני בגליון הראשון של הבטאון — הדרישה הנמרצת להצטרפות מפ"ם לקואליציה עם מפא"י. מכיון שאיש אינו יכול לחלום בר-צינות כי מפא"י תסכים לקואליציה כזאת בלי הציונים-הכלליים, פרוש הדבר למעשה הצטרפות לקואליציה הקיימת.

הדרישה מבוססת על הטענה כי מצב החירום תובע ליכוד לאומי, אך למעשה היא נובעת מן החשש כי באופוזיציה הנצחית שוקעת המפלגה, אנשי מפלגה רבים שמילאו פעם תפקידים מרכזיים בישוב ובמדינה, וב"עיקר בצבא, משתוקקים בכל גימל נפשם להיכנס שוב לתפקידיהם, בהם יוכלו להפ"עיל את כשרונם, במקום להתנוון בקרן פי"נה.

כשהתחילו, השבוע, הגישושים, הסתמנה אפשרות לפשרה: מפ"ם כולה עלולה להס"כים להופיע יחד עם מפא"י בבחירות לר"שיות המקומיות, דבר שהשומר-הצעיר ה"נגד לו עד כה, תמורת חסול בטאון המי"עוט. תקדים מוצלח: הבחירות בהסתדרות הסטודנטים, בה זכתה רשימת מפא"י-יגאל

...העתון תוקם, בכספי השומר-הצעיר, מודפס בדפוס השייך להשומר-הצעיר, אנשי הרוב טוענים כי הקיבוץ-המאוחד לא הראה מעולם כל רצון להשקיע בעסק כסך משלו, אף שהזמן לכך.